

Telegraful Roman

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pe un an 24 coroane.

Pe șase luni 12 cor. — Pe trei luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45. Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Un sir cu litere mărunte pentru întâia oară 30 fil., pentru a doua- și a treia oară câte 20 fil.

Pentru inserate mai mari după învoială.

Evenimentele zilei

Guvernul dela Kiev a pus pace cu puterile centrale în ziua de 9 Februarie 1918 la Brest-Litovsc. Rada, care este reprezentanta republikei ucrainene, declară sfârșit răsboiului din partea Ucrainei.

N'au trecut două zile dela știrea păcii cu Ucraina, și în 11 Februarie ni se vestește, că Rusia declară sfârșitul stării de răsboi. Se anunță adeca dela Brest-Litovsc următoarele:

«Comitetul german-austro-ungar-rusesc, ales pentru a se ocupa de chestiunile politice, a ținut ședințe Sâmbătă și Duminecă. În ședința de Duminecă, președintele delegației rușești comunică din însărcinarea guvernului său, că Rusia renunțând la un tratat formal de pace, declară sfârșită starea de răsboi și ordonă imediata desarmare completă a puterilor combatante rusești. Pentru discuțiile de mai departe, ce rezultă din situația aceasta, între cele patru puteri aliate și între Rusia, cu privire la stabilirea raporturilor diplomatice, consulare, justițiale și economice, Troki recomandă calea directă între guvernele interesate și mijlocirea comisiunilor dela Petrograd ale numitelor patru puteri aliate».

Ce fel de înrăurire morală vor avea faptele dela Brest-Litovsc asupra stăpânirilor din Paris și Londra, conduse de un Clémenceau și un Lloyd George, o va dovedi viitorul apropiat.

Din izvor rusesc se fac deocamdată următoarele constatări în legătură cu pacea dintre aliați și Ucraina:

Pacea separată încheiată cu Ucraina este cu mult mai însemnată, decât s'ar părea la prima vedere.

Ucraina, chiar și între marginile sale restrânse, adeca guvernamentele Volhinia, Podolia, Kiev, Poltava, cuprind provinciile cele mai roditoare ale Rusiei.

Părțile acestea ale uriașei țari rușești ar avea produse de ajuns nu numai pentru întreaga țară, ci și pentru export. Datele statistice în Rusia au fost de obicei defectuoase: cifrele rămâneau cu mult îndărătul adevărului. Dar și în cazul când luăm ca îndreptar date statistice rusești, se poate vedea că puterile centrale, după încheierea păcii cu Ucraina, vor fi scutite de toate greutățile alimentației.

Cel mai fructifer guvernament al Rusiei, și centrala malorușilor, este Kievul. Orașul principal, cu același nume, este reședința radei, care este adunarea ce hotărête soartea provinciei. Guvernamentul Kiev, conform datelor mai nouă, poate să producă singur peste un milion de tone grâu și secără, iar ovăs peste o jumătate de milion. Se adaugă la acestea: meiul în cantitate de 185 mii tone, orzul 156 mii, și hrișca 92 mii de tone. Iată cifre, care vorbesc de sine. — Pentru consumul de carne, guvernamentul Kievului ne servește cifre enorme: Vite, după ultima numărătoare, are aproape un milion, și este înțrecut numai de guvernamentul Volhiniei, care hrănește vite în număr de aproape un milion și jumătate. De altă parte Kievul are mai mulți rămători, cam 1 1/4 de milion.

Al doilea guvernament roditor al Rusiei este Podolia. Produce mai cu seamă: grâu, secără, ovăs, orz, cucuruz, mazăre și hrișcă, și anume în cantități, din care nouă părți din zece sunt menite pentru export.

Cel din urmă guvernament, aparținător în special Ucrainei, este Vol-

hinia. Nicări în Rusia nu se găsesc mai multe vite și mai mulți rămători, ca în Volhinia.

Dar toate trei guvernamentele trebuie considerate ca grânare ale Rusiei. Firește, nu s'a hotărât până acum, că oare care din guvernamente au să mai facă parte din Rusia sudică sau Ucraina; dar încheierea păcii fie și numai cu aceste trei guvernamente va avea importanță de neprețuit pentru puterile centrale.

Este cunoscut, că în deosebi în Rusia sudică se află îngrămadite mari proviziuni, care nu s-au putut exporta. Pacea cu Ucraina va da puterilor centrale acest prisos...

Dar, încheierea păcii cu Ucraina are însemnatatea deosebită și pentru pacea generală, pe care o va înrăuri în mod sugestiv. S'a început cu pacea rusu-bulgară. Pacea cu Ucraina este a doua treaptă, a treia va fi pacea cu Rusia mare, urmată neapărat de pacea cu România.

Monarhia austro-ungară și Germania au recunoscut, din capul locului, neatârnarea statului ucrainean și au intrat în tratative directe cu trimișii radei dela Kiev. Prin aceasta s'a dat nu puțin sprijin în interesul consolidării interne și externe a tinerei republice, care are peste 30 milioane de locuitori.

Zadarnice au rămas toate sumele de bani și făgădueli, cheltuite cu largă mână în Ucraina din partea agentilor englezi și francezi. Si zadarnice au fost și multe violențe în Ucraina săvârsite de maximaliști: Pacea separată n'a mai putut fi împedecată, ci a luat ființă, și dușmaniile pe un front de căpetenie au încetat.

Marea importanță politică, economică și militară a acestor fapte nu se mai poate ignoră nicăieri.

După încheierea păcii. Luni în 11 l. c. s'au întrunit la o masă de adio delegații diplomatici dela Brest-Litovsc.

Contele Czernin a ținut, la această ocazie, o vorbire în numele delegaților celor patru aliați și al reprezentanților Ucrainei, mulțumind feldmareșalului și principelui Leopold de Bavaria pentru primirea ce li s'a făcut la comanda supremă de ost.

Principalele a mulțumit în cuvinte călduroase, accentuând însemnatatea operei de pace, create la Brest-Litovsc.

In cursul zilei au plecat spre casă toți delegații.

Im bunătățiri

(O. N.) Ne aflăm în preajma adunărilor generale, convocate de instituțiile noastre financiare.

Nu va fi poate de prisos ca, din acest prilej, să facem o repede privire asupra trecutului celui mai apropiat al acestor așezăminte, și să arătăm cel puțin o mică parte din im bunătățirile ce se impun pe terenul lor de muncă.

Cu o activitate redusă în mare parte, în aceste timpuri critice, institutele noastre financiare nu s'au avăntat spre terene, unde s'au cerut multe cunoștințe tehnice, precum și spirit de întreprindere.

Va sosi însă timpul, când conducătorii băncilor, — directorii și funcționari superiori, — vor trebui să se ocupe cu refacerea întregului teren de lucrare obișnuit până acum.

Instituțiunile noastre financiare au ajuns în situații neașteptate, mobilizându-li-se o parte mare din forțele

FOIȘOARA

Afara suflă vântul

De B. Fundoianu.

Afara suflă vântul
Si ploaia baté'n geamuri,
Si nori sporesc pe boltă
Ca zdrențuite flamuri.
Mor maci'u'n lac de sâng
Pe margini de răzoare,
Si plângere firav cimbrul
Si gingașa cicoare.
Salbatica râsura
Aprinsă'n crâng ca focul
Pe vînt împrăștiată
Iși plângere dus norocul.
Si freamătă pădurea
Si gemen' plâns porumbul
Si plâng și norii negri
Si cerul cum e plumbul
Si plângere apa'n vaduri...

Si sufletul meu moare
In aiură de spaimă
Si cînturi funerare,
Si'n noaptea care cade
Aproape, mai aproape
Iți pare că un suflet
S'a înecat în ape.

Hambarul și cetera

De Ion Gorun

Asta vine aşa ca o poveste; cu toate astea și o istorie mult mai adevărată decât s'ar crede. Apoi s'o credă cine vrea, — dar dacă lăsă pildă dintr'insa, mie să nu-mi bagă de vină.

Au fost odată două fete, surori, la fel de frumoase, dar în sufletul lor cu totul deosebite. Una se încântă de frumusețile firei, culoare, cântec, miresme, fără să-și dea seama că era ea însăși o minunată alcătuire a acestei meștere fără de păreche; — pe când cealaltă se ștăia, și aștepta ca un drept anume pentru dansa, podobabele din afară toate, cuvenite unei atari creaționi de omenească desăvârșire.

De peștori pentru cele două mânătre de fete nu mai vorbesc; veneau cătă frunză și jarbă. Dar deși gusturile amândurora erau deosebite foarte, aveau totuși ceva la fel: erau deopotrivă de greu de împlinit.

Odată au poposit la bătrânu Cătălin, — c'am uitat să vă spun c'asa-l chemă pe tatăl fetelor, — doi tineri. Erau la fel de chipi și de voinici; dar dacă te-ai fi uitat mai lung în ochii lor, ai fi ghicit iarăș deosebire mare; unul părea a porni să se

avânte cu încipuirea de departe în nesfărșitul plin de taine al lumilor; — pe când la celalalt vedea privirea gata a prinde în toată clipa, fără greș, prada vremii și a priilejului de față.

I-a primit bine bătrânu pe amândoi și i-a ospătat, după obiceiul românesc. După cină, fetele s'au retras sfioase într'un colț, iar tinerii s'au așezat la sfat cu bătrânu.

Afară era o lună atâtă de frumoasă, căci eu n'ăș putea spune, de teamă să nu-i stric frumusețea aevea, cu descrierea mea necioplită. Unul din tineri s'a furisat pe nesimțite în grădină, iar una din fete s'a stricurat la fereastră deschisă sprijinindu-și tâmpile în palme. Acuma eu n'o să vă spun cari au fost aceștia, dar să le dăm la toți căte un nume, ca să-mi fie mie mai ușoară povestirea. La masă bătrânu a rămas cu Marin, Tânărul cu înfățișarea chibzuțită și cu privirea legată de lucrurile cu folos din lumea asta; — iar în colț, ascultându-i cu băgare de seamă a rămas Ana, fata cea cu minte și cu înțelegere pentru ceeace viață ne pune la îndemâna tuturor, dar numai unii știu să culceag și să strângă la un loc. Ii vorbea Tânărul Marin bătrânu despre vremea prielnică ce lăsase Dumnezeu, și despre socotelile ce-și facea cu privire la rodul ce o să-l dea pă-

mântul muncit cu strănicia lui și cu su doarea altora. A scos un creion și a început să își scrie pe hârtie numere unele în fața altora, iar altele încălecându-se, și din toate limpezind câștigul în bani frumoși de aur ce avea să-i aducă toamna. Iar Ana asculta, și își facea și ea socotelile.

Atunci de-o dată a răsunat din gră dină o tremurare de coarde atinse ușor de un arcuș purtat de o mână sfioasă; era ca o încercare de îmbinare de sunete, care perândându-se și încrucisându-se unele cu altele, porneau ca o rugăciune chemând melodia dumnezeească îmbătătoare de su flete să se coboare în pieptul de lemn al viorii... Iar la fereastră Maria a rămas ca de peatră, atâtă i se grămadise toată ființa ei vie în bătăile înimei înduioșate.

— Micul concert al lui Zaharia, — zise Marin cu un zâmbet îngăduitor, — ar fi el băiat bun aminteri, dă' patima asta îl strică; dincolo de vioara lui, nimica nu mai pricepe.

Bătrânu a rămas gânditor; dar Ana și-a dus batista la gură ca să nu pufnească. Si o privire de înțelegere pe deplin, să schimbat între ea și Tânărul moșier.

Tot mai îndrăznet au început să se avânte sunetele smulse pieptului de lemn al vioarei; o ființă vie era acumă, în care

avute la dispoziție în timp de pace. Știut este, că mai toate băncile românești, și în vremuri de liniște, când operațiunile în general nu cereau multă tactică de combinație, nu s-au avăntat la adevărate afaceri comerciale.

Urmarea firească a fost, că începându-se răsboiul, terenul lor de activitate să aibă restrâns și mai mult, inițiatorii și specialiștii au fost chemați sub armă, iar cei rămași la tarabă au ajuns, cum s-ar zice, călare pe băt; căci, celce mai ales ducea carul, — publicul țărănesc, — a trebuit și el să-și părăsească satul, și de-odată cu clasa funcționarismului a plecat la luptă și săteanul: temelia tuturor întreprinderilor noastre.

Scumpindu-se traiul, natural că din provincie alimentele aduse în cartierele strălucitoare se vindeau cu prețuri neașteptate. Producătorii țărani, primind bani în abundanță deosebită, în scurt timp o mare parte din imprumuturile primeite dela bănci s-au replătit.

Iată că instituțiunile noastre s-au trezit deodată cu depozite neașteptate, pentru a căror circulație deși tocmai în aceste zile mai critice s-au găsit ocazii priicioase de plasare și întreprinderi de toate categoriile, totuși instituțiunile noastre nu au încercat a lăua parte împreună cu societățile străine la operațiuni comerciale rentabile.

Trecând peste acest stadiu se impune întrebarea: Ce program trebuie să aibă pentru viitor băncile noastre în scop de a se apropiă mai mult de adevărată lor chemare?

Dacă nu se va face un început, în urma unor experiențe scumpă plătite, clasa noastră conducătoare, constătoare din funcționari publici și privați, nu va fi nici când în stare să se apropiă, cu atât mai puțin a concura cu semenii săi străini.

Instituțiunile noastre, aproape fără excepție, s-au format la început mai mult din interes particulare, având ca deviză a plăti acționarilor dividende bune, și a asigura unor persoane dela conducerea acestora situații cât mai acceptabile.

Natural, în astfel de împrejurări, n'a fost ajutat cum trebuia nici țaranul: el plătea tributul, muncind pentru acoperirea camelor și a altor contribuții. Acolo unde nu ajungea banul, se acopera uneori cu prețul unui ou, sau cu altă valoare adusă în natură.

Arareori se întâmpla ca o bancă să se fi pus pe punctul de vedere altrui.

Dar, dacă banul este menit pentru ajutorarea și ridicarea tuturor claselor, aceia căi au pus în ființă circulația lui să nu uite, că rostul acestuia este a ajutora pe însuși cămătarul, fiind banul un mijloc de producție și un instrument de înălțare a mediului în care trăește posesorul, *dar mai cu seamă a aceluia, care face uz de el.*

Numai atunci devine banul instrument sau armă socială, când este și poate fi pus cu usurință și cu dreptate la dispoziția tuturor acelora, căi și cunosc valoarea folositore.

Țaranul să primească, prin urmare, credite sub condiții potrivite pentru el, încurajându-l mai cu seamă a-și plasa capitalul în instrumente perfecte și sigure de producție, cum sunt: vitele de prăsili, alese și trainice la lucru. Să primească deci credite ușor amortizabile. În legătură, o altă clasă a populației: meseriași, negustorii dela țară să înființeze cu același sprijin, după exemplul altora, în toate părțile mărginașe ale centrelor, *sociații de valorizare* a productelor provenite dela țară.

Atunci când instituțiunile noastre vor să străbată astfel de terene, date aproape uitării, vor arăta că sunt la înălțimea lor.

De sine înțeles, în urma unui răsboi cum este acesta în care ne aflăm, lipsi-vor și mai mult forțele sănătoase de mai nainte. Dară, cu ajutorul puterilor rămase dintr-un măciniș atât de grozav, trebuie să se facă totuși încercarea de a da puțină oamenilor pricepători să se afirme pe carierele rentabile tuturor claselor societății românești, — care altfel ar fi și lăsată să se adresa mereu la elemente străine de neamul nostru.

Știri politice

Din parlament. — Constituirea disidenților.
— Blocul disolvat.

Sâmbătă s-a terminat desbaterea asupra programului stăpânirii.

Primul vorbitor, Francisc Székely, motivează atitudinea democraților, care sprijină nouă partid guvernamental.

Ferdinand Urmánczy, disident 48-ist, face aspre imputări parlamentului, care nu și-a împlinit datoria cu raport la pretensiile naționale în chestiunea armatei.

Vorbește de nou contele Apponyi și răspunde foștilor săi tovarăși de luptă, disidenților Bizon și Urmánczy, precum și contelui Mihail Károlyi. Contele Apponyi este de părere, că alăturându-se cu adenții săi la partidul guvernului a contribuit la apropierea realizării idealelor, de care este inspirat partidul independent.

mare acolo, și ceapă și brânză și dale săracului toate... Da'n jurul mesei o gălgăie și o fofoteală ca aceea. O ceată înțreagă de bucălași nerăbdători, care de care mai posnaș și mai neastămpărat, în jurul părintilor îngăduitori cu măsură, umpleau odaia de viață și de râs sănătos. Șapoi când s'a pornit pe urmă cetera, să fi văzut acolo bucurie de toate cele puține, dar îndestulătoare sufletului. Și cum par că era o legătură strânsă între toți aceștia, legătura însemnării de gânduri și a iubirii hrănite de această însemnare...

Șă mai văzut după astă călătorul și o altă casă. Astă era bogată pe din afară, înăuntru însă cea mai tristă sărăcie își asternuse bogat culcuș; sărăcia tăcută și posomorâtă a gândului încordat în clipa spre agonisire, mereu fără sfârșit, și fără întărită, cu jertfirea tuturor bucuriilor cu cari viață îmbie pe cei fără socoteală, pe cei ușurătici și negânduți, pe cei cari își culeg bunurile și și le trec din mână în mână, nepasători de urgiile ce poate aduce ziua de mâine, față de folosința mulțumirilor de astăzi. La masă erau numai doi, și par că fiecare dintr-înșii își numărău, bănuitori, bucațiile din față lor, în vreme ce își amănunțeau tot aşa, în gând agonisitele cu cari odată vor avea să-și încheie socoteala unor vieți trudite și înțelepte.

După câteva observări ale ministrului de hovenzi, ale baronului Szurmay, sădina se ridică.

Camera își va ține proxima sedință Sâmbătă în 16 I. c., când guvernul va înainta proiectul despre prelungirea provizoriului de budget.

Deputații ieșiți din fostul partid apollyonist s-au constituit sub numele de Partid regnicolar independent și 48-ist. Constituirea s-a comunicat președintelui Camerei și celorlalte partide din parlament. Președinte al partidului 48-ist, din care fac parte până acum 13 deputați, este Bizony.

Contele Mihail Károlyi a adresat membrilor blocului pentru dreptul electoral o scrisoare, în care li se comunică ieșirea din bloc a radicalilor (lăzii și tovarășii). În considerare, că democrații au intrat în noul partid al guvernului, blocul — scrie contele Károlyi — a încetat de-a mai exista; cu toate acestea el și partidul său va stăruia, ca proiectul de reformă electorală înaintat camerei să fie largit și nu redus.

Formele cultului bisericesc

Considerații generale

O parte însemnată a vieții noastre religioase se manifestă în cultul dumnezeesc.

Aderenții ai bisericii răsăritului, noi români avem de a mulțumi tocmai cultului oriental, bogat în forme, crearea unor așezămintă culturale, păstrarea multor monumente de artă biserică, și îndeobșezi desvoltarea simțului adânc religios, care caracterizează întreagă viață sufletească ortodoxă.

Cultul dumnezeesc, cu formele sale variante, a avut și are o deosebită înrăurire asupra înțăririi simțului religios la întreg popor credincios.

Este o invinuire cu totul neîntemeiată ce ni se aduce, că prin mulțimea formelor cultului se împedează dezvoltarea culturală a poporului, libertatea gândirii sale.

In cele următoare voi încerca să dovedesc că orice manifestare sufletească, fie religioasă, fie de altă natură, are înrăurire și trăinicie numai când e îmbrăcată în forme potrivite.

Arta în toate ramurile sale: de poezie, arhitectură, sculptură, pictură, muzică, a fost totdeauna promovată prin cultul religios.

In timpurile vechi ale creștinilor artele s-au pus în serviciul cultului divin și au luat desvoltare atât de mare, încât pe timpul renașterii cele mai însemnante opere de pictură, sculptură și arhitectură aveau conținut religios, și au rămas până azi cele mai însemnante opere de artă din lumea întreagă. Școalele de sculptură și pictură din secolele următoare nu s-au putut ridica nici pe departe la măreția școalii unui Michel-Angelo, Leonardo da Vinci, Rafael, sau în biserică orientală Panselinos, ale căror tablouri religioase le-au asigurat nemurirea.

Asemenea pe terenul muzicii. Compozițiile cele mai pline de efect sănt căntările religioase ale unui Beethoven, Haydn,

Mozart, Sebastian Bach, care te captivează prin înălțimea sentimentului religios.

Influență binefăcătoare au și cântecele religioase din cultul nostru dumnezeesc, care se datorează celor mai însemnăți innoografi ai bisericii răsăritene, cum este Efrem Syrus, căruia i se atribue sublimele cântări de îngropare din Sâmbăta Paștilor, dogmatistul Ioan Damaschin, compozitorul celor 8 glasuri, Cosma de Maiuma, Roman melodul, Ioan Cucuzel și alții.

Cu raport la pictura bisericilor noastre, nu se poate tagădui influență ei înălțătoare asupra credincioșilor.

Istoria biblică este înfățișată în acele picturi, care pentru popor formează o biserică vie, ușor de înțeles și având o covârșitoare influență asupra sufletului său.

O pildă despre puterea de a îndrepta moravurile prin împodobirea păreților bisericii cu icoane sfinte, nă-o să un sfânt părinte al bisericii în următoarele: Un tinăr de familie bună a moștenit dela părinți avere însemnată. Ajuns în societățile, n'a avut tăria să se opună istoricilor și să a dat cu totul patimilor. Tinărul, uitat de sine, întrând într-o biserică, își pironește ochii asupra unei icoane în care era zugrăvit împăratul David, în stare umilită și din ochi curgându-i șiroaie de lacrimi prinse într'un vas de aur, tinut de un inger. Dedesuprul icoanei se citeau cuvintele: «David a păcătuit odată și a plâns totdeauna; iar tu păcătuești totdeauna, și nu plângi niciodată». La privirea acestei icoane tinărul fu sguduit într'atâtă, încât căzu în genunchi, își mărturisind plângând păcatele sale. De atunci începu o nouă viață.

Pe lângă pictură și muzică și celelalte forme de cult, ca tămăierea, diferitele ceremonii ale celebranților, îngenunchierea, recitații, responsoriile, toate aceste forme simbolice influențează în mod binefăcător asupra sufletului omenesc.

Istoria amintește cum solii marelui Vladimir, încreștinătorul Rusiei, după ce au asistat la cultul dumnezeesc al mai multor popoare de religii diferențiate, asistând și la slujba sf. Liturgii din Constantinopol, au fost atât de adâncă pătrunșă de frumusețea cultului ortodox, încât au exclamat: *Aici e de față Dumnezeu!* Și mergând înapoi au sfătuit pe Vladimir ca poporul rus să îmbrățișeze religiunea ritului răsăritean.

In Liturgica părintelui arhimandrit I. Scriban găsim următoarele adevăruri privitoare la însemnatatea cultului bisericii noastre:

«Pentru orice om, există dusul la biserică, ca o școală unde se învață a simți și a se face om înțelept. Toate cetele care se aud în evanghelie, sănt tot atâțea valuri de simțire, care se pornesc asupra sufletului omului pentru a-l înobila și să-lăsa muzica cea cu multă melancolie într'insă servește pentru a ne emoționa și a ne roade simțirea. In special istoria patimii Mântuitorului a fost cel mai mare asalt care s'a făcut vreodată asupra înimii omului, pentru a-i birui grosolană. Și într'adăvăr, nimic nu i-a umedit ochii mai tare, nimic nu-l-a făcut să se simtă mai adânc om, alătura cu semenii lui, nimic nu-l-a încărcat de mai sguduitoare milă, în sfârșit nu-l-a inspirat mai viu, decât patima Domului.

Tot aparatul exterior, gravitatea muzicii religioase, finita transfigurată de sfintenie a oficiantului sănt lucruri, care așa scutură lutul trupului omenesc, că cineva poate fi împins până la emoțunea lacrimilor. Cultul public are puțină de a emoționa pe om, a-l face să se gândească la vecinie, a-i trezi conștiința păcatului și a-l face să se plece cu adâncă supunere înaintea lui Dumnezeu. Cultul e nedespărțit de religiune, și unde trece în desconsiderare, e semn, că altele mai înainte de ele, au dispărut».

Cauza că în biserică noastră nu se poate constata progres cultural însemnatator cu celorlalte biserici, se atribuează formelor cultului răsăritean, ci împrejurărilor nefaste, în care a trăit veacuri de arăndul bisericii orientale.

Cultul i-a păstrat, prin formele lui, ceea ce i-a fost mai scump: credința și datinile străbune.

Iată cum se exprimă abatele bisericii din Paris, învățătorul teolog Vladimir Guette, care din curăță convingere a trecut la biserică răsăritului și care nă-a dat multe opere de trainică, valoare: Biserică ortodoxă a fost martiră veacuri de arăndul, fiind săi au rămas patrioți, credința a măntuit existența lor ca popor, ea i-a susținut și încurajat, măngăiat, ea a rămas neclintită în învățăturile sale, în legile sale, în instituțiile sale, persecutată de către turci, batjocorită de bisericiile occidentale a lăsat să treacă toate furtunile, ea a înghijit toate insultele, și astăzi ea poate spune cu mandrie tuturor bisericilor occidentale: Dacă voiți să posedeați adevăratul creștinism voi sunteți obligați să-l cereți dela mine; eu

Iar moș Cătălin unde era? Hei, el era tot acolo unde era cetera. Pe semne că tot n'a fost el atât de mintos, pe căl-am lăudat la începutul povestirii acesteia.

Când trecui prin Valea-seacă...

— De Al. Munteanu al lui Vasile, protopop.

*Când trecui prin Valea seacă,
Am zărit o casă goală,
Întrebând, de ce-i pustie,
Un copil mi-a spus: E școală!*

*Cum fă zi de sărbătoare,
Dau să facă o liturghie,
N'are prescuri baba Floare..
Casa Domnului-i pustie.*

*Iau cu mâna tremurată
Patrăfirul, și'n tacere
Stau în noaptea oarbă, rece,
Cu gânduri de mândriere.

Să pe-altar iată răsare
Chipul lui Cristos, și-mi spune:
Vremile de azi cer iardăș,
Să mai fac câte-o minune...*

singură, eu cea martirizată și batjocorită am fost în stare să-l păstreze.

Acest adevăr al creștinismului s'a putut păstra de biserică mai ales prin forme.

Oamenii nu și pot exprima ideile religioase și peste tot viața religioasă în mod comun decât numai cu ajutorul formelor.

O comunitate religioasă, o biserică, poate avea cele mai bune învățături dogmatice și morale; ele rămân fără folos pentru membrii ei, dacă sunt depuse numai în cărți și nu în inimile credincioșilor. Spre a face să treacă ele și în inimile credincioșilor, mijloacele corăspunzătoare sănătății: datinele, ceremoniile și deprinderile religioase.

Învățătul Ihering zice: «Cu cât mai mult este desvoltată partea exterioră a ideii, adevărată, cu atât mai mare este puterea de viață a ideii».

Ear în alt loc: «Toate ideile au timori de amorțire și de slabire... Idei, care se bazează numai pe sine însăși și nu posed scutul formei, își perd și existența; ieșind din popor ele încețează de a mai fi și trecând apoi timpul ce le este contrar, se cer lupte și ostenele spre a le introduce ea răsărită în viața poporului. Altfel sănătățile obiceiuri și datine religioase ale poporului la nunți, la înmormântări precum și altele rezultate din credințe deosebite, care s-au răstrăt dela romani s'au împrumutat dela alte popoare, fără însă să le cunoască noima, fără ca să le stie de ce și în ce scop le fac acele și dacă-i întrebă și vor răspunde că aşa le-am moștenit din bătrâni.

«Păstrată deci forma ca parte indiferentă a vieții exterioare, ea vegetează, după ce fu părasită de idee, cum s'ar părea fără nici un preț. Atunci se ridică căte-

odată cei cuminți și înțelepți de numesc toate lucrurile acestea minciună și însăși ciune și pretind că este de îngropat tot ceia ce e putred și înlăuntru mort. Dară poporul care posede simțul pentru formă, urmând instinctul cel adevărat, nu se lasă de forma cea defăimată. Si bine face! Căci moartea aceea a formei este adeseori aparentă, somn de timpul iernei. Forma moarte aduce adesea viață nouă. A depărtă forma însemnează sub astfel de împrejurări nu a îngropa un trup neînsuflețit, ci a nimici o larvă, ce conține fluturul. În împrejurări unde forma se pare a fi percută ori ce preț, ea desvoltă folosul cel mai mare, face ideii serviciu însemnat».

Datinele, ceremoniile, deprinderile religioase sănătățile atâtăna forme, care promovează cultura.

«A ținea la formele moștenite este de o parte un rezultat al culturii, de altă parte un istoric al simțului istoric, fără de care nici în stat, nici în biserică nu s'a făcut vreodată zidire trainică». (Ihering).

Datina de a se închiina la Dumnezeu într-un loc anumit a avut pentru desvoltarea arhitecturii influență ce ne arată că rezultatul bisericile mărețe, în care admirăm mărimea spiritului omenesc.

Întrebuițarea cântării, cum am arătat, nășă dat numeroase opere de artă muzicală.

Cât s'a produs, din aceeașă cauză, pe terenul picturii și al sculpturii!

Câte mărgăritare de oratoare bisericești avem ca rezultat al obiceiului de-a tâlmăci cuvântul dumnezeesc, cuvântul sfintei Scripturi, la slujba divină!

Ne vom ocupa, la alt prilej, cu momentul de căpătenie al cultului bisericii noastre, cu Sfânta Liturgie, și cu părțile ce-i aparțin.

Dr. Dumitru Borcia.

Spuneți fiecărui că are, iar când a depus în libel, e bine să-l arete și părinților.

Cu începerea anului școlar, la Crăciun, la Paști, la Rusalii și la examenul mandat-le cărți de povesti și să știi, că le-ați făcut o bucurie rară și mare!

Strângări paralezi de zi, nu numai acele care le primesc școlarii dela părinți, ci și când merg la înmormântare, la părăstis, la colindat, și cu ori ce ocazie, și apoi, dacă din 3000 de învățători români, numai 200–300 am adunat astfel pentru toți școlari noștri: 8000 ori 10.000 cor., în anul 1919 idealul: *Revista pentru copii*, o putem tipări.

Ar fi să grăbim din stihurile pavecenii: «Auziți până la marginea pământului, că lumină va străluci peste voi, și cu noi Dumnezeu».

Nu persoana, ci noua lumină să vă povăduiască!

Să dacă ați luat hotărârea, rog avisăți-mă.

Comloșul mare. T. Bucurescu.

NOUTĂȚI

In urma sfintei sărbători de Vineri, Intimpinarea Domnului, numărul proxim al ziarului nostru nu apare până Marti, în 5/18 Februarie.

Comisar regal pentru Ardeal. Consiliul ministerial din urmă a hotărât să institue un *comisar regal* pentru conducerea lucrărilor de restaurare în părțile ardeleni atinse de invaziunea României. Postul va fi încreștinat fostului ministru de interne, Gavril Ugron. Comisariatul regal își va avea sediul în Budapesta, pentru a avea contact neîntrerupt cu guvernul.

Numire. Maiestatea Sa a numit general-colonel pe baronul Arz de Straussenburg, șeful statului major al întregii puteri armate.

Propaganda împrejurului de răsboi în Italia. Ministerii de finanțe și muniție ai Italiei au întreprins în zonele industriei de răsboi a Italiei propagandă pentru împrejurul de răsboi italian.

Alegeri de funcționari la comitat. Comisiunea municipală a comitatului Sibiu, în adunarea generală din 11 I. c., a ales prin aclamare pe primarul Sebeșului săseasc, dr. Ioan Schöpp, de vicecomite al comitatului nostru. Nouii vicecomite, după ce a depus jurământul, a rostit o cuvântare în limba maghiară, după aceea nemțește și românește, mulțumind pentru alegere și dosovoltându-și programul de lucrare atât pe timpul de acum al răsboiului, cât și pe timpul ce va urma după încheierea păcii. — Prin aclamare s'au mai ales următorii: Gustav Herbert în postul de prim prototutar; Arpád Mihály al doilea prototutar, și Dr. Ricard Zintz în postul de viceprototutar.

Concert și dans. Subofițerii comandei militare din Sibiu organizează, sub protecția Excelenței Sale d-lui general de infanterie, baron Teodor Hordt, un concert împreunat cu dans, și anume: Sâmbătă în 17 Februarie n. în Sala Unicum. Va cânta orchestra militară. Bilete, pe lângă arătarea invitației, se vând: în parfumeria Melizer din Strada Cisnădiei, librăria Meyer în Piața mare, prăvălia Gündisch în Strada Turnului, și în biroul comandei militare în odaia 60.

Numire. Vice-custodele Dr. Constantin Sulică, dela muzeul național din Budapesta, a fost numit de custode al acestui muzeu.

Concedierea medicinășilor. Lipsa de medici în urma răsboiului se simte tot mai mult. Încă în 1913 au fost 400 posturi vacante de medici comunală și cercuali. Răsboiul a făcut și mai simțită lipsa medicilor, și astfel la cererea ministrului de interne, ministerul de hoțevi a ordonat concedierea din armată a medicinășilor de anul IV și V spre a-și continua studiile. Medicinășii cu mai mulți ani de studii și rigorozanții cu începere din 1 Martie vor fi trimiți în provincie ca substituți de medici cercuali.

Hărția. În 9 I. c. s'a ținut în ministerul de comerț o consfătuire în afacerea asigurării contingentului de hărție reclamat de necesitatea presei din Ungaria. Ministrul Iosif Szterényi a spus, că trebuie regulată producția și întrebuițarea hărției din partea presei. Numai lipsa spiritului de întreprindere a produs dependența noastră de alte țări în privința producției de hărție, cu toate că dispunem de material brut

în abundanță. Până la regularea definitivă a chestiunii trebuie asigurat materialul pentru presa din capitală și provincie.

O pastorală a episcopului Prohászka. Episcopul rom.-cat. Ottokár Prohászka al Albii regale a adresat credincioșilor săi o pastorală la începerea postului. Zugrăvește tabloul lumii după răsboi și cere să se ferească credincioșii de inovatorii, care vreau să nimicească familia și casatoria. După răsboi se reclamă o muncă uriașă pe teren economic și caritativ. Trebuie o muncă intensivă în viața economică și industrială, ca să sporească productivitatea pământului și a industriei. Se cere mai multă jubilăre pe toate terenele, în privința ajutorării orfanilor, invalidilor și văduvelor răsboiului.

Coroane eterne. Cucernicul paroh Ioan Silaghi din Idicel (protopresb. Reghin), în loc de cunună peritoare pe siciul prietenului său Ioan Berca, fost protopresbiter în Cohalm, a binevoită a dăruia 10 cor. la «Fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace», al Reuniunii meseriașilor sibieni.

Pierderile englezilor. Daily Mail scrie, că armata engleză în anul 1917 a pierdut 900.000 oameni.

Moartea unui sultan. Din Constantiopol se vedește, că a încetat din viață fostul sultan Abdul Hamid. O irade imperială hotărăște, ca festivitățile de înmormântare să se facă în 12 Februarie, în modul ce se cuvine înaltului defunct.

Scade poporația. Publicațiunile statistică din luna Noemvrie 1917 arată, că pe întreg teritorul țării în luna aceasta s'au încheiat 12178 casătorii. Nou născuți au fost 18191, morți 31898. Bilanțul populației în Noemvrie s'au încheiat cu o scădere de 13.707 suflete. Proporția nașterilor a fost mai nefavorabilă ca în Octombrie, atunci pe o mie de suflete s'au născut 12.7, în Noemvrie numai 10.4.

Dreptul de vot în Anglia. Legea nouă electorală a împărtășit cu drept de vot 6 milioane femei peste 30 ani, și 2 milioane soldați și marinari.

Film Psylander. La cinematograful Apollo, în Strada Schewis, se reprezintă Joi și Vineri în 14 și 15 Februarie: *Sclavul iubirii*, dramă; iar Sâmbătă și Duminică, în 16 și 17 Februarie, *Fidanfare în automobil*, comedie. În toate aceste patru seri rolul principal îl joacă Valdemar Psylander.

Cărți și reviste

Protocolul congresului. A apărut și se află de vânzare cu prețul de 3 coroane (plus porto 20 f.) la cancelaria mitropolitană și la Librăria Arhidiecezană, *Protocolul congresului național bisericesc ordinat*, întrunit în Sibiu la 17/30 Iulie 1916 și al congresului electoral întinut la 23 Iulie (5 August) 1916. Pe 270 pagini conține material de mare importanță pentru istoria bisericii noastre ortodoxe române din patrie. Remarcăm părțile: Catehizarea elevilor dela școalele străine, congresul învățătorilor din mitropolie, ameliorarea dotării statelor a preoțimii, gravaminele bisericii în cauza art. de lege XXVII din 1907, asigurarea școalelor confesionale, actualul alegerii nouului mitropolit, viața și testamentul mitropolitului Ioan Metianu, testamentul lui Dr. Iosif Gall, actualul fundațional al mecenatului Emanuil Ungureanu s. a.

Biblioteca Noastră. Cu bani puțini se poate astăzi cumpăra o bună lectură. Despre aceasta s'au încreștinat toți cititorii, care au luat în mâna numărul 48 al publicațiilor apărute sub numirea *Biblioteca Noastră*.

Numărul 48 cuprinde, pe lângă versita povestire fantastică *Sufletul* de Carlo Dadone, numeroase istorioare interesante, articole, notișe și sfaturi de care omul cunoscute nu se poate lipsi.

Nu mai puțin îngrădit este numărul cel mai nou, 49, acum apărut, în care se dau cititorilor lucrări de Cehov, St. O. Iosif și D. Anghel, și alte povestiri și descrieri. Notișele și articolele, din partea cu titlul *Multe și de toate* pe lângă *sase* ilustrații, se vor bucura de aceeaș bună primire, de care s'au împărtășit și cele de mai năște.

Amândouă numerele, 48 și 49, din această Bibliotecă, costă numai 1 coroană. Se vând și separat: cu 40 fil. și cu 60 fil.

De vânzare la Librăria Arhidicezană în Sibiu, și în alte librării dela noi.

Cancelaria tehnică

a lui

Mihail Ittu, prim inginer silvic
Nagyszeben-Sibiu, Str. Șaguna Nr. 8

Efectuește măsurări (orașe, domenii întregi, drumuri etc.) și compune planuri, prețu- este păduri și domenii întregi, primește (15) afaceri urbariale. 2-12

Caut
o casă sau locuință
cu grădină și grajd
de închiriat în Sibiu

Adresa la: Administrația «Tele-
(Nr 18) grafului Român». 1-3

O econoamă

Un preot văduv de 35 ani, caută o econoamă harnică, care să se priceapă la cusutul cu mașina, la tors, țesut la războiu, fier și grădinărit. Condiții favorabile, preferit este portul românesc. Ofertul însoțit de fotografie să se trimită la: Administrația «Tele-
(17) grafului Român» în Sibiu. 2-3

La «Librăria Arhidicezană» în Sibiu : Nagyszeben se află de vânzare :

Casa dela Jerihon

omili și cuvântări bisericești de

Dr. Ioan Broșu.

Prețul: Cor. 6 + porto recom. 50 fil.

La «Librăria Arhidicezană» în Sibiu, : Nagyszeben, se află de vânzare :

Dr. Petru Span

conferință cetăță la congresul invățăto- rilor gr.-or. români din Biharia :

Nicolae Regman.

Prețul: 30 fil. plus porto postal 6 fil.

La Librăria arhidicezană, Sibiu, se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, culoare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceiași și în dos, foile aurite, cu copciu, în o frumoasă cutie de păstrat 200 cor.

Aceiași legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copciu, în o frumoasă cutie de păstrat 180 cor.

Aceiași legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copciu, în o frumoasă cutie de păstrat 150 cor.

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimări evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite cu cutie de păstrat 50 cor.

Evangelia legată în piele roșie cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată foile colorate galben, 40 cor.

Din cauza scumpirii materialului, s'a urcat prețul.

A apărut în editura comisiunii adminis- trative a tipografiei arhidicezane:

B. Ruiz Amado:

Secretul succesului

con vorbiri teoretice și practice cu tinerii de 15—20 ani, traducere de Vasile Stan, profesor la seminarul „Andrei”. Cuprinsul: Succesul și fericirea. Problema succesului. Idei atavice. Zeificarea succesului. Zodia. Perioada fatală. Planul de luptă. Nu fumezi? Încă o țigare?...? Păhărele de beutură. Vorbele obscene. Steagul celor șepți vainici. Timpul e aur. Lectura. Jocurile. Sportul. Prietenii. Cavalerism și Donchisotism. Viermele nedormit. Orientari. O putere... Nobleta adevărată. Inclinările și destoiniciile. Concurența socială. Capitalul celor desmoșteniți. O obiectivă și o părere. Chemarea dumnezeiască. Munca. Impărtirea timpului. Statornicia. Impărtășește ca să învingeri. Puterea de sus Adau: Sfaturile unui părinte către fiul său.

După cum se vede din acest cuprins bogat, **Secretul succesului** îl contribuie însemnată la literatura noastră pentru tineret, astăzi destul de săracă.

Se afă în depozit spre vânzare la **Librăria arhidicezană** din Sibiu, exemplarul broșat (280 pagini format 8°) cu 200 corone.

Revânzătorilor li se dă rabat de 20%.

In editura comisiunii administrative a tipografiei arhidicezane, în traducere românească, făcută de dl Teodor V. Păcăian redactorul «Telegrafului Român» a apărut

Evangelia ca bază a vieții,

celebra lucrare a lui G. S. Petrow, în care sunt tratate cu multă putere de convincere temele următoare: *Principiile fundamentale ale civilizațiunii. Educarea omului în spirit creștin. Degenerarea morală. Sublimitatea evangeliei. Impăratia lui Dumnezeu*.

Se afă în depozit spre vânzare la **Librăria arhidicezană** din Sibiu. Prețul unui exemplar este 1 cor. 50 fileri plus 15 fileri porto poștal.

Revânzătorilor li se dă 20% rabat.

Anunț.

Să redus prețurile cărților:

1. Arhiepiscopul și metropolitul Andrei baron de Șaguna, de N. Popa, arhim. și vice arhiepiscopesc, dela 5 cor. la 2 cor.

2. Memorialul arhiepiscopului și metropolitului Andrei baron de Șaguna, sau luptele naționale politice ale românilor 1846-1873, de N. Popa, arhim. vice arhiep. Tomul I, dela 2 cor. 60 fil. la 2 cor.

3. Însemnările unui trecător, Crâmpoi din sbuciumările dela noi, de O. Goga, dela 3 cor. la 1 cor. 50 fil.

4. Desvoltarea primatului papal și influența lui asupra creștinății. Cercetări istorice, de S. Popescu, dela 1 cor. 25 fil. la 50 fil.

Librăria arhidicezană.

A apărut:

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidicezane

Rânduiala Liturgiei și Carte de rugăciune

pentru tinerimea gr.-or. ort. româră

în care se cuprind: Rânduiala liturgiei; rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei Treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; psalmul 50 „Milește-mă Dumnezeule” etc.; Simvolul credinței; tropare de cerere; rugăciunea sfântului Efrem; rugăciunile mesei; rugăciune de toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu; rugăciune către sfântul Nicolae; rugăciune înainte de mărturisire; rugăciunea înainte de împărtășirea cu s. cuninătăru ale marei Vasile și Ioan Gură de aur; rugăciuni după împărtășirea cu s. cuninătăru; rugăciunile de seara și rugăciunea cinstitei cruci.

Se afă în deposit spre vânzare la **Librăria arhidicezană**, și se vinde legată frumos, în culoare roșie, cu 60 fileri.

Format placut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Revânzătorilor li se dă rabat de 20%.

A apărut

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidicezane

Carte de rugăciune,

în care se cuprind: Rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Milește-mă Dumnezeule”, etc.; rugăciunile mesei; Simvolul credinței; rugăciune de seara; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către Născătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sfintei cruci; rugăciune către domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte necazuri.

Se afă în depozit spre vânzare la **Librăria arhidicezană**, și se vinde legată în culoare roșie și vânătă cu 40 fileri.

Format placut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Preților, profesorilor și învățătorilor, la comanda de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau expedierea cu rambursă, li se dă 20% rabat.

Este o carte de rugăciune foarte corespunzătoare nu numai pentru trebuințele sufletești ale ori cărui creștin, ci și ca dar la copii, precum și pentru ostașii din resboi, atât după cuprins, cât și după format și exterior.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidicezană**:

Despre caritatea creștinească.**Trei predici**

de

Abatele Metodiu Zavoral.

Prețul: 30 fileri plus 10 fileri porto.

Se vinde pentru scopuri culturale-filantropice.

A apărut

în editura comisiunii administrative a tipografiei arhidicezane

Psaltirea bogată

tipărită în zilele Prefañătului împărat și rege Francisc Iosif I, sub îngrijirea și binecuvântarea Inalt Preasfințitului Domn Ioan Mețianu, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și mitropolit al românilor de religiunea gr.-or. din Ungaria și Transilvania, cavaler al ordinului Francisc Iosif clasa I și al coroanei de fer clasa II. Proprietar al crucei pentru merit, membru în casa magnăilor etc. etc.

Se afă în depozit spre vânzare la **Librăria arhidicezană** și se vinde frumos în piele roșie, fără copciu și ornament aurit, la mijloc cu sfânta cruce, cu 20 cor. scumpindu-se pielea, legată în pânză neagră și la mijloc imprimată o cruce, cu 15 cor. Revânzătorilor se dă rabat de 10%. Tipar frumos cu litere latine, de calitatea primă, și hârtie fină și trainică.

„Biblioteca Șaguna“

Redactată de Dr. I. Lupaș, Săliște.

Nr. 16-36.

Mângăiați poporul!

Cuvântări bisericești de

Dr. Ioan Lupaș

și alții preoți din protopopiatul Săliște.

Se află de vânzare la **Librăria Arhidicezană** în Sibiu-Nagyszeben.

Prețul unui exemplar: Brosat cor. 2'50, legat cor. 3'—, porto 20 fileri.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidicezană din Nagyszeben-Sibiu :

Tipicul bisericii ortodoxe

intocmit pentru trebuințele preoților români și ale elevilor seminariali de

Aurel Popoviciu,

duhovnic-econom seminarial, instructor de cantri bisericești și de tipic.

Aprobat de Preaven. Consistor arhidicezan prin decisul din 21/VI 1916. Nr. 7238 B.

Se vinde numai legat cu 5 cor. plus 50 fil. porto, recomandat.

In editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidicezane a apărut :

Mărturisirea ortodoxă

bisericii catolice și apostolice de răsărit

revăzută la însărcinarea comisiunii, după traducerea arhimandritului Filaret Scriban, de Dr. Pavel Roșca, prof. ser., cu binecuvântarea Excelenței Sale a Inalt Preasfințitului Domn Arhiepiscop al Transilvaniei și Metropolit al Românilor gr.-or. din Ungaria și Transilvania Ioan Mețianu.

Rezviziunea e făcută pe baza textului cel mai autentic al scrisorilor simbolice publicate de prof. de la facultatea teologică din Atena I. E. Mesolora, sub titlul: „Tα συμβολικά βιβίλα“. Atena 1883.

In aceasta ediție, bine îngrijită și din punct de vedere al ilobei, pe lângă „Prefata“ revăzătorului în care se indică istorică creșterii acestei cărți simbolice și isoarele consolare, se publică și o parte din „Precuñătarea“ arhimandritului Filaret Scriban, din preun cu biografia mitropolitului Petru Movila, precum și aprobaile patriarcale referitoare la aceasta carte simbolă.

Se afă în deposit spre vânzare la **Librăria arhidicezană** și se vinde broșată, cu prețul de 3 cor.

Revânzătorilor li se dă rabat de 20%.